

Ünnep Magyarországon

Emléknapi és ünnepek erőterében jelenik meg idei első számunk. Márai Sándor írja *Füveskönyvében*: „Ha az ünnep érkezik, akkor ünnepelj egészen. Öltözz fekete ruhát. [...] Tisztálkodjál belülről és kívülről. Felejts el mindent, ami a köznapok szertartása és feladata.”

Az ünnep és az emlékezés rokon. Február 25-én, a kommunizmus áldozatainak emléknapján a diktatúra több mint százmillió halottját és a megnyomorítottak, ellehetetlenítettek arcmását idézzük fel magunkban.

Március 15-e a magyar szabadságvágy és a szuverenitásért vívott küzdelem ünnepe volt és marad is mindenkor. Az volt a Kádár-rendszer idején – a „márciusban újrakezdjük” forradalmi reménységétől a ’72-’73-as összegyülekező és szétvert emlékezhordozókon, a viselt kokárdákon és lopva letett virágokon át egészen a rendszerváltás felszabadító és felszabadult napjaiig. Persze „március idusa” tiltva is az – sőt úgy igazán az. Ahogy Döbrentei Kornél 1989-es *Átpingált március* című versében írja: „Egy ünnep sem az engedélytől nemzeti, / a hatalom kegye csak lezüllesztheti.”

És ünnep április 8-a is – ahogy még inkább az volt 1990-ben. Áder János mai köztársasági elnök – akkori országgyűlési képviselő – így indokolta a 2018-as választás időpontjának kiírását: „1990-ben az első szabad országgyűlési választásokon kinyilvánított népakarat április 8-án vált véglegessé.”

Mi, a magunk részéről e számunkkal is emlékeztetni kívánunk mindenkit arra a „sorsdöntő tavaszra”, amikor a 20. századi magyar történelem újra fordulópontjához érkezett. Miért és milyen érdekek mentén alakult ki a választási rendszer? Miért nem volt eget rengetően magas, csak átlagos a részvételi arány? Hogyan élték meg az újszerű kampányt a pártvezetők, -tagok és a választópolgárok?

1990. március 25-e és április 8-a persze különleges volt. Egy újjászületett nemzeti közösség élhette meg szabadságát – felelősséggel dönthetett jövőjéről vagy éppen egyéni szabadságát gyakorolva otthon maradhatott. De különleges a 2018-as tavasz is. Mai közösségi és egyéni döntéseink következményeit mi is viseljük. A felelősség azért is különleges, mert rombolni mindig sokkal könnyebb, mint építeni. Egy nap alatt legalább négy év irányáról döntünk. Egy nap sokkal hosszabb folyamatokat, múltat, jövőt, célokat ölel át.

Az ünnep már csak ilyen.

Budapest, 2018. március 8.

L. Bal

Nagy Mihály Zoltán